

Poklicno informiranje in svetovanje za Rome – PISR

mag. Nada Žagar

ZIK-Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, ulica Otona Župančiča 1, Črnomelj

e-mail: nada.zagar@zik-crnomelj.si

ZIK Črnomelj je skupaj z devetimi partnerji julija letos zaključil petnajstmesečni projekt »Poklicno informiranje in svetovanje za Rome – PISR«. Predpostavka projekta je bila, da ne poznamo poklicnih in izobraževalnih interesov Romov, zato jim težko svetujemo in jih motiviramo za izobraževanje. Projekt je temeljil na domnevi, da so Romi neizobraženi, zato so večinoma brezposelni in odvisni od različnih oblik družbene pomoči.

V okviru projekta je ZIK s projektnimi partnerji izvedel raziskavo o izobraževalnih in poklicnih interesih Romov, ki je bila narejena na področju Dolenjske, Bele krajine, Kočevskega, Trebanjskega, Posavja in Grosupeljskega na vzorcu skoraj 800 Romov in Romkinj med 15. in 45. letom starosti.

Raziskava je pokazala, da so Romi večinoma neizobraženi (80 % intervjuvancev nima končane OŠ, od tega jih je 13 % nepismenih), čez 90 % jih je brezposelnih. Kar 60 % intervjuvancev se ne želi izobraževati in enak delež jih izjavlja, da so zadovoljni s svojim položajem. Ostalih 40 % intervjuvancev izjavlja, da niso zadovoljni s svojim položajem in se želijo izobraževati v programih za pridobitev izobrazbe.

Na podlagi raziskave smo ugotovili, da slaba tretjina intervjuvancev izjavlja, da so brezposelni zato, ker nimajo izobrazbe, tretjina meni, da niso zaposleni zato, ker so Romi, ostali pa iščejo vzroke za svojo brezposelnost v svoji lastni neaktivnosti, pomanjkanju primernih delovnih mest, bolezenskih težavah in starosti.

Na podlagi ugotovitev raziskave se poraja dilema, za katero ciljno skupino je smiselno organizirati in izvajati programe; ali za tiste, ki kažejo pripravljenost za vključitev v izobraževanje ali se bolj posvečati motivaciji tistih, ki si ne želijo sprememb v svojem življenju.

Romi izražajo resignacijo in apatičnost v smislu, le kaj bi se trudil(a) s pridobivanjem izobrazbe, saj ničesar ne morem spremeniti niti izboljšati v svojem življenju. Odgovornost za svoj slab položaj prenašajo na druge, predvsem na lokalno skupnost in centre za socialno delo. Motivacija za izobraževanje Romov predstavlja organizacijam za izobraževanje odraslih največji strokovni izziv, ker Romom znanje ni vrednota.